

TÜRKİYE İMSAD

AYLIK SEKTÖR RAPORU OCAK 2015

**YÖNETİCİ ÖZETİ
EXECUTIVE SUMMARY
TÜRKİYE İNŞAAT VE YAPI SEKTÖRÜ
TÜRKİYE İNŞAAT MALZEMELERİ SANAYİ
TÜRKİYE EKONOMİSİ
DÜNYA EKONOMİSİ
DÜNYA İNŞAAT SEKTÖRÜ
ÖZEL BÖLÜM**

YÖNETİCİ ÖZETİ

- ✓ 2014 yılı ilk üçeyreğinde toplam inşaat harcamaları 122,2 milyar TL.
- ✓ Özel sektör inşaat harcamaları 2014 yılı ilk üçeyrek döneminde 72,3 milyar TL.
- ✓ İnşaat sektöründe istihdam Ekim ayında ilk kez 2,0 milyon kişi.
- ✓ İnşaat sektöründe güven endeksi yeni yıla 7,6 puan artış ile başladı.
- ✓ Yeni alınan inşaat işleri Ocak ayında arttı.
- ✓ 2014 yılı ilk üç çeyreğinde alınan yapı ruhsatları yüzde 39 Arttı.
- ✓ 2014 yılında konut satışları yüzde 0,7 arttı.
- ✓ 2014 yılında birinci el konut satışları yüzde 2,3 artış gösterdi.
- ✓ 2014 yılında yeni konut fiyatları yıllık artışı yüzde 5,4.
- ✓ Konut kredilerinde yıllık büyüme yüzde 13,4.
- ✓ Konut kredisi aylık ortalama faiz oranı Ocak ayında yüzde 0,90.
- ✓ 2014 Kasım ayında inşaat malzemesi sanayi üretimi geriledi.
- ✓ 2014 Kasım ayında inşaat malzemesi ihracatı yüzde 14,7 geriledi ve 1,62 milyar dolar oldu.
- ✓ Yıllık inşaat malzemesi ihracatı 21,37 milyar dolar.
- ✓ 2014 yılı ilk on bir ayında inşaat malzemesi ithalatı yüzde 10,0 gerileyerek 8,5 milyar dolar.
- ✓ Türkiye ekonomisi petrol fiyatlarındaki düşüş ile pozitif ayrışıyor.
- ✓ Enflasyon geriledi; TÜFE yıllık yüzde 8,17.
- ✓ TC Merkez Bankası politika faizini 0,50 puan indirdi.
- ✓ Cari açığa gerileme devam ediyor; yıllık 47,1 milyar dolar.
- ✓ Türk lirası dalgalanıyor; sepet kur 2,50-2,60 seviyesinde.
- ✓ 2015 yılında dünya ekonomisinde yüzde 3,0 büyüme bekleniyor.
- ✓ Gelişen ülkelerde büyüme yavaşlıyor;2015 beklentisi yüzde 4,3.
- ✓ Petrol fiyatlarında beklenmedik düşüş.
- ✓ Euro-Dolar paritesinde hızlı gerileme; parite 1.12 seviyesinde.
- ✓ ABD'de inşaat harcamaları 975 milyar dolar ile rekor seviyede.
- ✓ ABD'de konut fiyatları yıllık olarak yüzde 8,8 arttı.
- ✓ AB inşaat harcamaları 2014 yılı Kasım ayında yüzde 2,2 büyüdü.
- ✓ İnşaat malzemesi fiyatları Ocak ayında geriledi.

EXECUTIVE SUMMARY

- ✓ Total construction expenditures are 122,2 billion TL in first three quarters of 2014.
- ✓ Private sector construction expenditures are 72,3 billion TL in first three quarters of 2014.
- ✓ Construction sector employment is over 2,0 million in October.
- ✓ Construction confidence index rised 7,6 point at the beginning of the year.
- ✓ New construction orders are improving in January.
- ✓ Building permits increased 39,0 percent in the first three quarters.
- ✓ House sales increased 0,7 percent in 2014 y/y.
- ✓ In 2014, house first sales increased 2,3 percent.
- ✓ New house sale price rose 5,4 percent in 2014.
- ✓ Housing loans yearly based growth rate is 13,4 percent.
- ✓ Average monthly housing loan interest rate is 0,90 percent in January.
- ✓ Sub-construction materials sector industrial production decreased in November.
- ✓ Construction materials export decreased 14,7 percent in November and is 1,62 billion USD.
- ✓ Construction materials export is 21,37 billion USD on yearly based.
- ✓ Construction materials import decreases 10,0 percent in the first eleven months of the year and is 8,5 bn USD.
- ✓ Turkish economy is decoupling positively by dropped oil prices.
- ✓ Inflation is starting to decrease in Turkish economy.
- ✓ Annualized current account is declining; 47,1 billion USD.
- ✓ Turkish Central Bank dropped policy rate 50 base point.
- ✓ Currency basket rate is fluctuating between 2,50-2,60 Turkish Liras.
- ✓ World economy is estimated to grow 3,0 percent in 2015.
- ✓ Emerging and developing countries are estimated to grow 4,3 percent in 2015.
- ✓ Unexpected dropping at Euro Dolar parity; is at 1,12 level.
- ✓ US construction expenditures are at highest level during the year.
- ✓ EU construction expenditures increased 2,2 percent in November.

TÜRKİYE İNŞAAT VE YAPI SEKTÖRÜ

2014 Yılı İlk Dokuz Ayında İnşaat Harcamaları 122,2 Milyar TL Oldu

2014 yılının ilk dokuz ayında toplam inşaat harcamaları geçen yılın dokuz ayına göre cari fiyatlarla yüzde 15,7 artarak 122,2 milyar TL olmuştur.

Kamu'nun inşaat harcamaları yüzde 11,7 artarak 49,9 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. Kamu kesiminde başlayan ve devam eden büyük alt ve üst yapı projeleri ile kamu inşaat harcamaları halen yüksek gerçekleşmektedir.

Özel sektör inşaat harcamaları ise 2014 yılı ilk dokuz ayında reel olarak büyümüş ve cari fiyatlarla yüzde 18,7 artarak 72,3 milyar TL'ye yükselmiştir.

2014 yılında temel belirleyici özel sektör inşaat harcamaları olmuştur.

TABLO.1 KAMU VE ÖZEL SEKTÖR İNŞAAT HARCAMALARI MİLYON TL

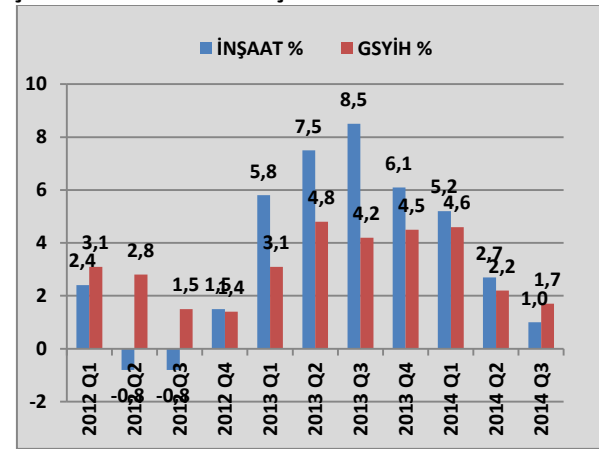
DÖNEM	KAMU SEKTÖRÜ İNŞAAT	ÖZEL SEKTÖR İNŞAAT	TOPLAM İNŞAAT
2011	41.728	76.240	117.968
2012 Q1	8.398	22.188	30.586
2012 Q2	12.045	22.011	34.056
2012 Q3	12.473	18.654	31.127
2012 Q4	12.085	19.254	31.339
2012	45.000	82.108	127.108
2013 Q1	12.295	20.139	32.434
2013 Q2	15.109	21.640	36.749
2013 Q3	17.284	19.103	36.387
2013 Q4	18.912	19.347	38.259
2013	61.592	80.229	145.820
2014 Q1	15.452	23.482	38.934
2014 Q2	17.798	25.615	43.413
2014 Q3	16.585	23.193	42.347
2014 /9	49.925	72.290	122.215
2013 /9	44.688	60.882	105.570

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

İnşaat Sektöründe Büyüme Üçüncü Çeyrekte Ekonomik Büyümenin Altında

2013 yılında inşaat sektörü 4 çeyrek dönem genel ekonominin üzerinde büyümüştür. 2014 yılının ilk iki çeyrek döneminde de inşaat sektörü genel ekonominin üzerinde büyümeyi başarmıştır. Ancak 2014 yılı üçüncü çeyreğinde inşaat sektörü yüzde 1,0 ile ekonominin altında büyümüştür.

ŞEKİL.1 EKONOMİ VE İNŞAAT SEKTÖRÜNDE BÜYÜME

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

İnşaat Sektöründe İstihdam Ekim Ayında İlk Kez 2,0 Milyon Kişinin Üzerinde

İnşaat sektöründe istihdam Ekim ayında 2,01 milyon kişi olmuştur ve tarihinde ilk kez 2 milyon kişinin üzerine çıkmıştır. 2014 Ekim ayında istihdamın toplam istihdam içindeki payı da yüzde 7,7'ye yükselmiştir.

TABLO.2 İNŞAAT SEKTÖRÜNDE İSTİHDAM

DÖNEM	TOPAM İSTİHDAM (000 Kişi)	İNŞAAT SEKTÖRÜ İSTİHDAM (000 Kişi)	İNŞAAT SEKTÖRÜ PAY %
2012 ARALIK	23.984	1.666	6,9
2013 HAZİRAN	25.366	1.948	7,7
2013 ARALIK	24.320	1.784	7,3
2014 MART	25.583	1.812	7,1
2014 HAZİRAN	26.586	1.958	7,4
2014 EYLÜL	26.169	1.975	7,5
2014 EKİM	26.138	2.005	7,7

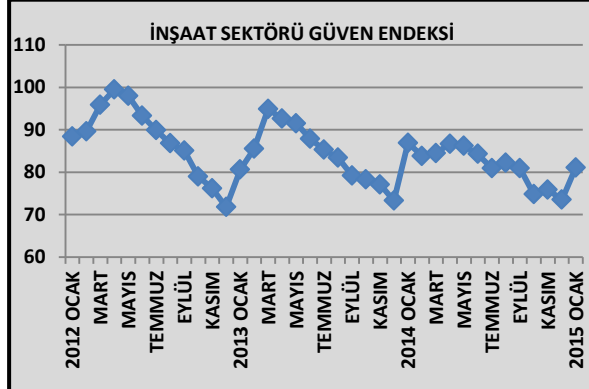
Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

TÜRKİYE İNŞAAT VE YAPI SEKTÖRÜ

İnşaat Sektöründe Güven Endeksi Ocak ayında 7,6 Puan Arttı

İnşaat sektörü güven endeksi yeni yıla önemli bir artış ile başlamıştır. İnşaat sektörü güven endeksi geçen yılı 73,5 puan ile yılın en düşük seviyesinden kapatmıştı. Yeni yılın ilk ayında ise inşaat sektörü güven endeksi geçen aya göre 7,6 puan artarak yıla 81,1 puandan başlamıştır. İnşaat sektöründe 2013 ve 2014 yıllarının ilk aylarında yaşanan hızlı artış 2015 yılında da tekrar etmiştir. Buna rağmen Ocak ayındaki güven endeksi geçen yılın Ocak ayının 5,8 puan gerisindedir.

ŞEKİL.2 İNŞAAT SEKTÖRÜ GÜVEN ENDEKSİ 2010=100

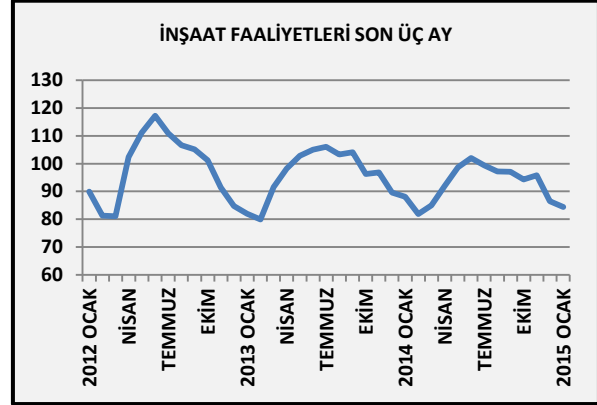

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

Mevcut İnşaat İşleri Seviyesi Ocak 2,1 Puan Geriledi

Mevcut inşaat işleri seviyesi mevsimsellik etkisi ve sıkı kış koşulları nedeniyle Ocak ayında da 2,1 puan gerilemiş ve 84,4 puana gerilemiştir. Bununla birlikte mevcut inşaat işleri seviyesi 2014 yılının Haziran ayından beri gerileme eğilimi içinde bulunmaktadır. Aralık ayında kuvvetlenen gerileme Ocak ayında sınırlanmıştır. Ocak ayında mevcut inşaat işlerinin seviyesi geçen yılın aynı ayına göre ise 3,7 puan geridedir.

ŞEKİL.3 SON ÜÇ AY İNŞAAT FAALİYETLERİ 2010=100

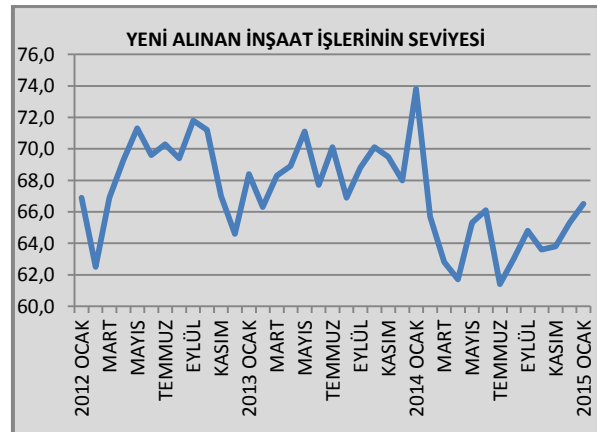

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

Yeni Alınan İnşaat İşleri Ocak ayında 1,2 Puan Arttı Ancak Zayıf Kalmaya Devam Ediyor

2014 yılı Ocak ayından sonra hızla gerileyen yeni alınan iş siparişleri 2014 Temmuz ayında dip noktasına ulaşmıştı. 2014 Temmuz ayından bu yana alınan inşaat işleri toparlanmaya başlamıştır. Ancak toparlanma sınırlı ve kademeli olmaktadır. Alınan yeni inşaat işleri Kasım ayında 0,2 puan ve Aralık ayında 1,5 puanlık bir artış sonrasında Ocak ayında 1,2 puan daha artmıştır. Ancak yeni alınan işler seviyesi Ocak ayında geçen yılın aynı ayına göre 7,3 puan geride kalmıştır.

ŞEKİL.4 YENİ ALINAN İNŞAAT İŞLERİNİN SEVİYESİ

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

TÜRKİYE İNŞAAT VE YAPI SEKTÖRÜ

Konut Satışları 2014 Yılında Yüzde 0,7 Arttı

Aralık ayında konut satışları yüzde 16,3 artarak 134.666 olmuştur. Böylece 2014 yılının genelinde konut satışları 2013 yılına göre yüzde 0,7 artarak 1.165.381 adet olarak gerçekleşmiştir.

Yılın ilk yarısında zayıf gerçekleşen konut satışları Ağustos, Eylül ve Ekim aylarında hızlanmış, Kasım ayında ise yavaşlamıştı. Aralık ayındaki önemli artış ile birlikte yılın genelinde geçen yılın üzerinde konut satılmıştır.

2013 yılında oldukça yüksek gerçekleşen konut satışlarının 2014 yılında aşılmış olması önemli bir gelişmedir. 2014 yılının ikinci yarısında düşen konut kredi faiz oranları konut satışlarını tetiklemiştir.

TABLO.3 AYLIK KONUT SATIŞLARI

DÖNEM	2013	2014	2014-2013 DEĞİŞİM %
OCAK	87.444	87.639	+ 0,2
ŞUBAT	88.519	82.597	- 5,5
MART	97.956	87.617	-10,6
NİSAN	95.381	83.610	-12,3
MAYIS	103.261	90.377	-12,5
HAZİRAN	96.424	92.936	-3,6
TEMMUZ	106.636	85.101	-20,2
AĞUSTOS	84.480	105.624	+25,0
EYLÜL	102.280	115.786	+13,2
EKİM	76.344	95.645	+25,3
KASIM	102.681	103.783	+1,1
ARALIK	115.784	134.666	+16,3

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

Birinci El Konut Satışları 2014 Yılında Geçen Yılın Üzerinde

2014 yılında toplam konut satışları yüzde 0,7 artarken birinci el konut satışları yüzde 2,3 artmış ve 541.554 adet olmuştur. İlk kez Ekim ayında yıllık olarak artışa geçen birinci el konut satışları yıllık bazda geçen yılın üzerinde gerçekleşmiştir.

İkinci el konut satışları ise 2014 yılında geçen yıla göre yüzde 0,7 oranında gerileyerek 623.827 adet olmuştur. İkinci el konut satışlarındaki gerilemeye rağmen toplam konut satışları geçen yılın üzerindedir. Birinci el konut satışlarındaki artış yeni konut başlangıçları için de özendirici olmayı sürdürmektedir.

TABLO.4 AYLIK KONUT SATIŞLARININ DAĞILIMI

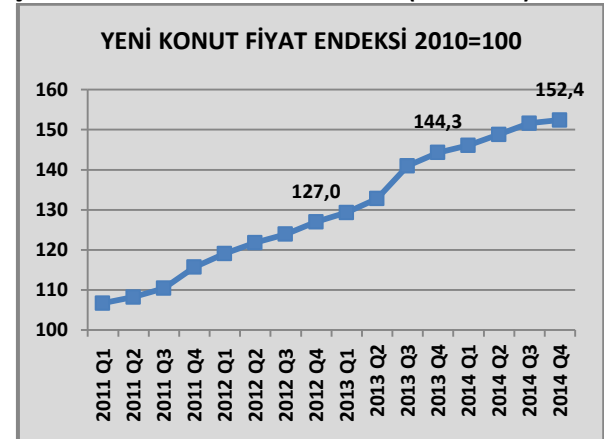
DÖNEM	TOPLAM	BİRİNCİ EL	İKİNCİ EL
2013	1.157.190	529.129	628.061
2014	1.165.381	541.554	623.827
% DEĞİŞİM	+0,7	+2,3	-0,7

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

Yeni Konut Fiyatları 2014 Yılında Yüzde 5,4 Arttı

Yeni konut fiyatlarının artışı 2014 yılının genelinde yavaşlamış, Kasım ve Aralık aylarında ise gerilemiştir. Böylece 2014 yılında yeni konut fiyat artışları yıllık yüzde 5,4 olmuştur. Son bir yılda yeni konut fiyatlarında en yüksek artış yüzde 6,3 ile 3+1 tipi konutlarda olmayı sürdürmektedir. Yılın genelinde yeni konut fiyatlarında artış durağan eğilimini sürdürmüştür.

ŞEKİL.5 YENİ KONUT FİYAT ENDEKSİ(2010=100)

Kaynak: REIDIN Yeni Konut Fiyat Endeksi

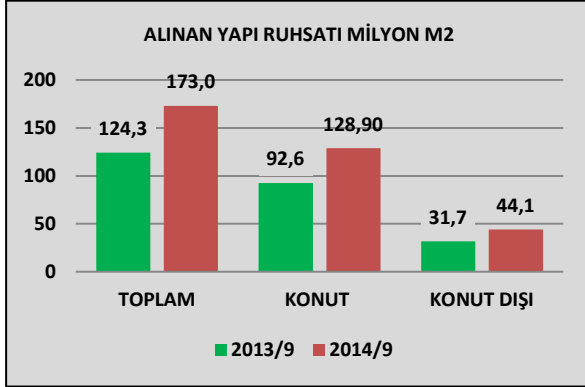
TÜRKİYE İNŞAAT VE YAPI SEKTÖRÜ

2014 İlk Dokuz Ayında Alınan Yapı Ruhsatları Yüzde 39 Arttı

Alınan konut ve konut dışı bina yapı ruhsatları bir dönem sonraki inşaat harcamaları için önemli bir öncü gösterge olmaktadır.

2014 yılının ilk dokuz ayında alınan toplam yapı ruhsatları metrekare olarak yüzde 39 artarak 173 milyon m²'ye yükselmiştir.

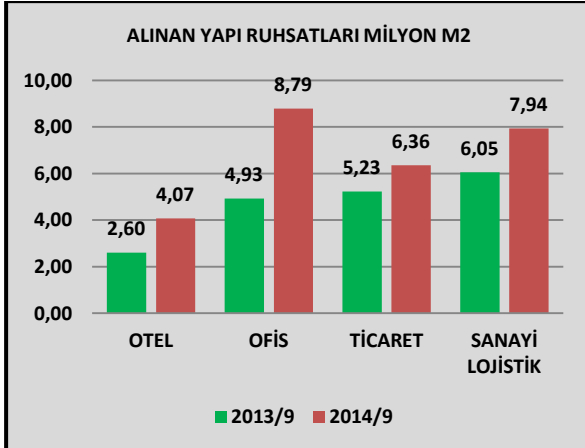
ŞEKİL.6 ALINAN YAPI RUHSATLARI

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

Alınan yapı ruhsatları içinde konut dışı bina ruhsatlarında da önemli bir artış yaşanmaktadır. Konut dışı binalar için alınan yapı ruhsatları da ilk dokuz ayda yüzde 39 artarak 44,1 milyon metrekareye yükselmiştir.

ŞEKİL.7 ALINAN KONUT DIŞI BİNA YAPI RUHSATLARI

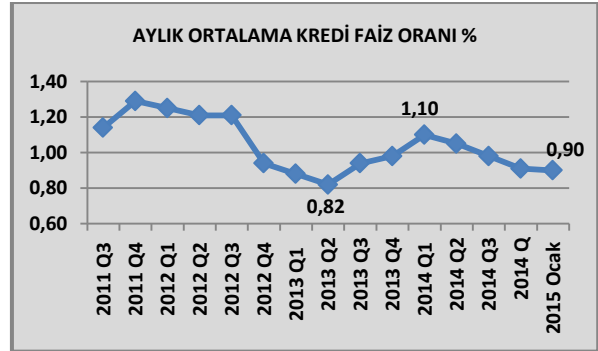

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

Yeni Yılın İlk Ayında Konut Kredileri Aylık Ortalama Faizleri Yüzde 0,90 Seviyesinde

Geçen yılın Eylül ayında yüzde 1'in altına inen ve son üç ay içinde gerileyerek yılı yüzde 0,91 oranında kapatan ortalama aylık konut kredisi faiz oranı yeni yılın ilk ayında ortalama yüzde 0,90 olarak gerçekleşmiştir. Merkez Bankası'nın faiz indirimi ile konut kredileri bir miktar daha düşecektir.

ŞEKİL.8 KONUT KREDİSİ AYLIK ORTALAMA FAİZ ORANLARI YÜZDE

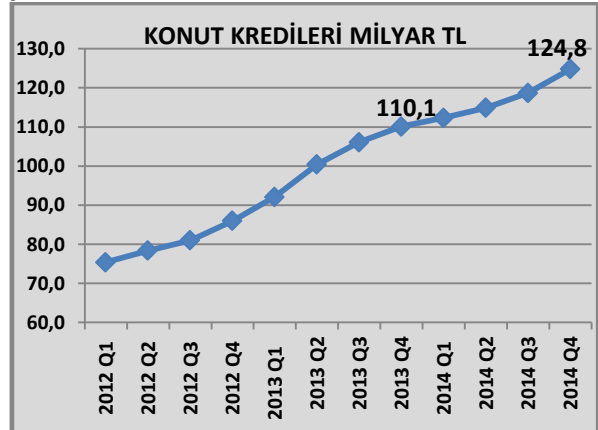

Kaynak: TCMB

Konut Kredilerinde Yıllık Büyüme Yüzde 13,4

Aralık ayı sonunda 110,1 milyar TL olan konut kredileri Aralık ayında 124,8 milyar TL'ye ulaşmıştır. Aralık ayı itibariyle konut kredilerinde yıllık büyüme yüzde 13,4 olmuştur.

ŞEKİL.9 KONUT KREDİLERİ STOKU

Kaynak: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu

TÜRKİYE İNŞAAT MALZEMELERİ SANAYİ

İnşaat Malzemesi Sanayi Üretimi Kasım Ayında Geriledi

2014 yılının Eylül ve Ekim aylarında inşaat malzemesi üretimlerinde farklı eğilimler ortaya çıktıktan sonra Kasım ayında ortalama inşaat malzemesi sanayi üretimi gerilemiştir.

Kasım ayında 16 alt sektörde üretim geçen yılın aynı ayına göre gerilemiştir.

Kasım ayında üretim verileri izlenen 26 alt sektörden 9'unda ise üretim geçen yılın aynı ayına göre artmıştır. Bir sektörde üretim değişmemiştir.

Kasım ayında geçen yılın aynı ayına göre inşaat malzemeleri içinde önemli yer tutan çimento üretimi yüzde 9,2, hazır beton üretimi yüzde 9,2, plastik inşaat malzemeleri yüzde 5,2 ve taş ile mermerler üretimi yüzde 11,5 azalmıştır.

Yine benzer şekilde Kasım ayında geçen yılın aynı ayına göre düz cam üretimi yüzde 19,9, merkezi ısıtma radyatörleri üretimi yüzde 4,6 ve soğutma ve havalandırma ekipmanları üretimi yüzde 38,2 gerilemiştir.

Yılın son çeyreğinin ikinci ayı olan Kasım ayında inşaat malzemeleri sanayi üretimi ortalama yaklaşık yüzde 3,0 gerileyerek ilk 3 çeyrek performansın önemli ölçüde altına inmiştir.

Ocak-Kasım döneminde ise ortalama inşaat malzemeleri sanayi büyümesi ise 2012 yılı ağırlıkları ile yapılan yeni hesaplamada geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 2,0 seviyesine kadar gerilemiştir.

Ocak-Kasım döneminde yedi sektörde üretim artışı yüzde 10'un üzerindedir. Yedi alt sektörde ise üretim geçen yılın gerisinde kalmıştır.

Ocak-Kasım döneminde en yüksek üretim artış yüzde 30,2 ile duvar kağıtlarındadır. İkinci sırada yüzde 22,5 artış ile parke ve yer döşemeleri sektörü yer almaktadır. Bu iki sektör yüzde 20,3 artış ile metalden kapı ve pencere sektörü, yüzde 12,7 artış ile teknik camlar sektörü ve yüzde 12,2 artış ile seramik karo sektörü izlemektedir. Çimento ve hazır beton üretim artışı ise negatife dönmüştür.

TABLO.5 ALT SEKTÖRLERDE SANAYİ ÜRETİMİ

BÜYÜME 2014 OCAK-KASIM SEKTÖRLER	KASIM	OCAK-KASIM
Duvar Kağıdı	95,2	30,2
Birleştirilmiş Parke Yer Döşemeleri	28,7	22,5
Metalden Kapı ve Pencere	-10,9	20,3
Diğer Camların İmalatı ve İşlenmesi	23,5	12,7
Seramik Karo ve Kaldırım Taşları	18,7	12,2
Elektrikli Aydınlatma Ekipleri	9,0	11,1
Boya, vernik ve benzeri kaplayıcı mad	0,1	10,9
Kireç ve Alçı	0,0	9,2
İnşaat Amaçlı Alçı Ürünleri	-8,1	8,4
İnşaat Amaçlı Beton Ürünleri	7,0	8,3
Fırın. Kilden Tuğla, Karo ve İnşaat Malz.	-6,0	4,2
Kilit ve Menteşe	-12,1	2,5
Bina Doğra. ve Marangoz Ürünleri	4,2	2,1
Seramik Sıhhi Ürünleri	3,6	2,0
Düz Cam	-19,9	1,0
Ana Demir ve Çelik Ürünleri	-9,7	1,0
Kablolar	-4,4	1,0
Merkezi Isıtma Radyatörleri	-4,6	0,6
Plastik İnşaat Malzemesi	-5,2	0,1
Diğer musluk ve valf/vana	-8,4	-0,8
Çimento	-9,2	-1,2
Hazır Beton	-9,2	-2,0
Metal Yapı ve Yapı Parçaları	-4,0	-2,1
Çelikten Tüpler, Borular, İçi Boş Profil.	-12,0	-5,7
Taş ve Mermerler	-11,5	-7,7
Soğutma ve Havalandırma Donanımları	-38,2	-27,2

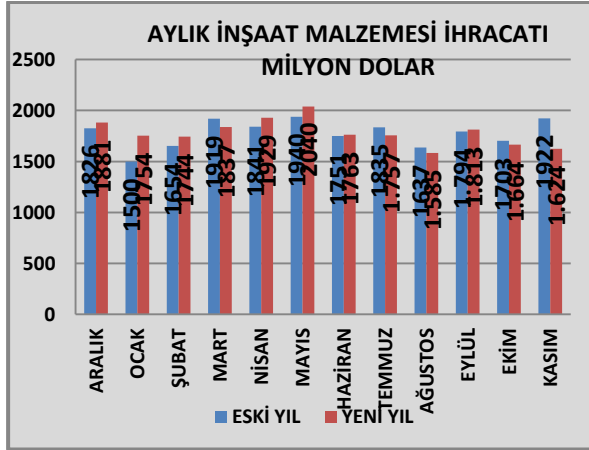
Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

TÜRKİYE İNŞAAT MALZEMELERİ SANAYİ

Kasım Ayında İhracat Yüzde 14,7 Geriledi

Son aylarda zayıflayan ihracat Kasım ayında gerilemiştir. Kasım ayında ihracat geçen yılın aynı ayına göre yüzde 14,7 azalarak 1,62 milyar dolar olmuştur. Yılın ilk on bir ayında ihracat 19,39 milyar dolar olmuş ve ihracat değişmemiştir.

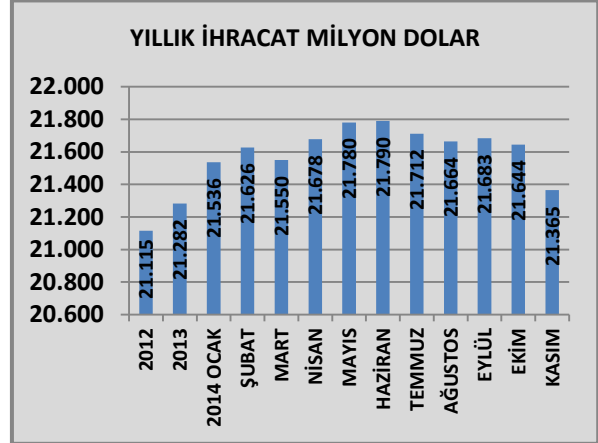
ŞEKİL.10 İNŞAAT MALZEMELERİ İHRACATI AYLIK

Yıllık İhracat 21,37 Milyar Dolar

2014 yılı Kasım ayında yıllık ihracat 21,37 milyar dolar olmuştur. Yıllık ihracat artışı (2013 sonuna göre) Kasım ayı sonu itibariyle ortadan kalkmıştır. 2014 yılında ihracat performansı ilk çeyrek sonrası kademeli olarak düşmüştür.

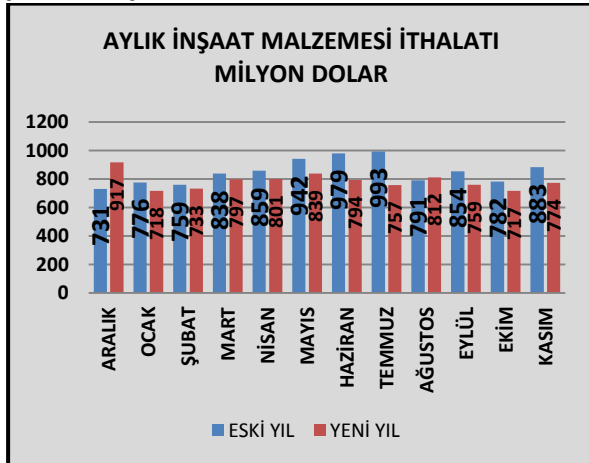
ŞEKİL.12 İNŞAAT MALZEMELERİ İHRACATI YILLIK

İthalat Kasım Ayında Yüzde 12,3 Geriledi

İthalat 2014 genelinde gerilemiştir. Kasım ayında da ithalat yüzde 12,3 gerilemiştir. Yılın ilk on bir ayında ithalat 8,5 milyar dolar, ithalattaki gerileme ise yüzde 10,0 olmuştur.

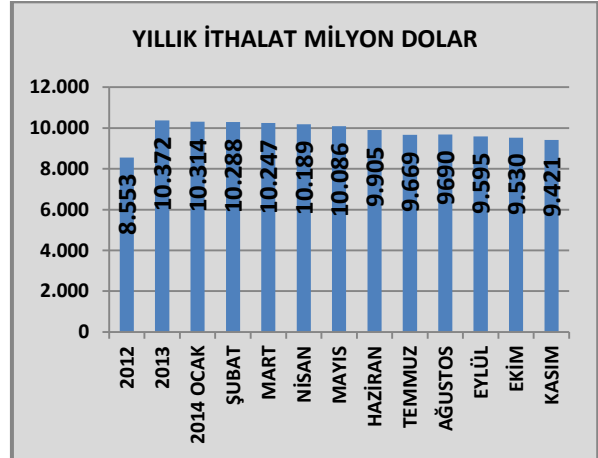
ŞEKİL.11 İNŞAAT MALZEMELERİ İTHALATI AYLIK

Yıllık İthalatta Gerileme Yeniden Hızlandı

2014 yılında inşaat malzemeleri ithalatı gerilemektedir. Kasım ayında yıllık ithalat 9,42 milyar dolara kadar gerilemiştir. Döviz kurlarındaki artışlar ve inşaat sektöründe yavaşlama ithalatta belirleyici olmaktadır.

ŞEKİL.13 İNŞAAT MALZEMELERİ İTHALATI YILLIK

AYLIK SEKTÖR RAPORU OCAK 2015

TABLO.6 İNŞAAT MALZEMELERİ İHRACATI
OCAK-KASIM MİLYON DOLAR

SEKTÖRLER	2013/11	2014/11	% DEĞ
ALÇI	83.5	72.8	-12,7
ÇİMENTO	698.3	595.5	-14,7
BOYALAR VE VERNİKLER	422.6	418.7	-0,9
PLASTİK İNŞAAT MALZEMELERİ	1.250.4	1.302.8	4,2
AĞAÇTAN İNŞAAT MALZEMELERİ	443.5	531.8	19,9
DUVAR KAĞITLARI	11.1	13.6	21,9
İŞLENMİŞ TAŞLAR (MERMER, GRANİT)	981.7	1.023.8	4,3
MİNERAL YÜNLER	23.1	21.6	-6,7
ASFALT, ALÇI, ÇİMENTO VE BETONDAN EŞYA	146.1	136.1	-6,8
TUĞLALAR, KAROLAR, KİREMİTLER	7.1	7.4	5,3
SERAMİK KAPLAMALAR	558.4	553.2	-0,9
SERAMİK SAĞLIK GEREÇLERİ	186.9	204.1	9,2
DÜZ CAM, YALITIM CAMI, CAM TUĞLA	107.2	130.1	21,3
CAM YÜNÜ	95.0	96.1	1,2
DEMİR ÇELİK ÇUBUK, PROFİL, TELLER VE ÇİVİ	5.629.5	5.290.6	-6,0
DEMİR ÇELİKTEN BORU VE BORU BAĞLANTI PARÇA	1.585.3	1.549.6	-2,3
DEMİR ÇELİKTEN İNŞAAT AKSAMI	1.266.4	1.344.5	6,2
DEMİR ÇELİK VİDA, CİVATA SOMUN	272.0	318.1	16,9
DEMİR ÇELİKTEN RADYATÖRLER	414.3	413.9	-0,1
DEMİR ÇELİK SAĞLIK GEREÇLERİ	76.0	76.3	0,4
ALÜMİNYUMDAN İNŞAAT MALZEMESİ VE AKSAMI	806.9	865.9	7,3
ALÜMİNYUMDAN SAĞLIK GEREÇLERİ	88.4	104.2	17,9
KİLİTLER VE DONANIM EŞYASI	527.8	610.3	15,6
ISITMA VE SOĞUTMA CİHAZLARI	707.6	696.3	-1,6
AŞANSÖRLER VE LİFTLER	42.6	47.4	11,3
MUSLUKLAR VE VANALAR	370.2	400.3	8,1
ELEKTRİK MALZEMELERİ	515.4	520.5	1,0
YALITIMLI KABLolar	1.524.1	1.551.5	1,8
AYDINLATMA CİHAZLARI	265.1	285.7	7,8
PREFABRİK YAPILAR	281.8	209.0	-25,8
İNŞAAT MALZEMELERİ	19.389.5	19.393.2	0,0

Çalışmada yer alan tüm dış ticaret verilerinin sayısal kaynağı Türkiye İstatistik Kurumu'dur.

TABLO.7 İNŞAAT MALZEMELERİ İTHALATI
OCAK-KASIM MİLYON DOLAR

SEKTÖRLER	2013/11	2014/11	% DEĞ
ALÇI	7.2	7.3	0,9
ÇİMENTO	9.4	13.4	42,3
BOYALAR VE VERNİKLER	524.5	564.4	7,6
PLASTİK İNŞAAT MALZEMELERİ	355.8	338.9	-4,8
AĞAÇTAN İNŞAAT MALZEMELERİ	668.3	569.9	-14,7
DUVAR KAĞITLARI	50.7	77.6	52,9
İŞLENMİŞ TAŞLAR (MERMER, GRANİT)	217.4	214,0	-1,6
MİNERAL YÜNLER	52.3	59.1	12,9
ASFALT, ALÇI, ÇİMENTO VE BETONDAN EŞYA	78.9	67.3	-14,7
TUĞLALAR, KAROLAR, KİREMİTLER	3.6	3.0	-17,4
SERAMİK KAPLAMALAR	98.5	99.7	1,2
SERAMİK SAĞLIK GEREÇLERİ	8.9	8.6	-4,0
DÜZ CAM, YALITIM CAMI, CAM TUĞLA	150.2	182.5	21,5
CAM YÜNÜ	162.9	179.4	10,1
DEMİR ÇELİK ÇUBUK, PROFİL, TELLER VE ÇİVİ,	550.8	423.8	-23,1
DEMİR ÇELİKTEN BORU VE BORU BAĞLANTI PARÇA	857.7	754.8	-12,0
DEMİR ÇELİKTEN İNŞAAT AKSAMI	203.9	244.9	20,2
DEMİR ÇELİK VİDA, CİVATA SOMUN	573.4	580.0	1,1
DEMİR ÇELİKTEN RADYATÖRLER	22.3	21.0	-5,9
DEMİR ÇELİK SAĞLIK GEREÇLERİ	15.2	14.1	-6,9
ALÜMİNYUMDAN İNŞAAT MALZEMESİ VE AKSAMI	103.0	81.6	-20,7
ALÜMİNYUMDAN SAĞLIK GEREÇLERİ	37.8	31.0	-17,9
KİLİTLER VE DONANIM EŞYASI	540.1	573.5	6,2
ISITMA VE SOĞUTMA CİHAZLARI	1.584.0	832.1	-47,5
AŞANSÖRLER VE LİFTLER	111.4	106.8	-4,1
MUSLUKLAR VE VANALAR	650.4	586.9	-9,8
ELEKTRİK MALZEMELERİ	1.017.0	998.0	-1,9
YALITIMLI KABLolar	322.2	316.9	-1,7
AYDINLATMA CİHAZLARI	450.5	526.2	16,8
PREFABRİK YAPILAR	24.4	22.2	-8,9
İNŞAAT MALZEMELERİ	9.454.0	8.500.2	-10,1

Gruplandırılmalar için uluslararası sınıflandırmalar kullanılmıştır. İnşaat malzemesi toplam verileri Çalışma Ekibi tarafından hesaplanmaktadır.

TÜRKİYE EKONOMİSİ

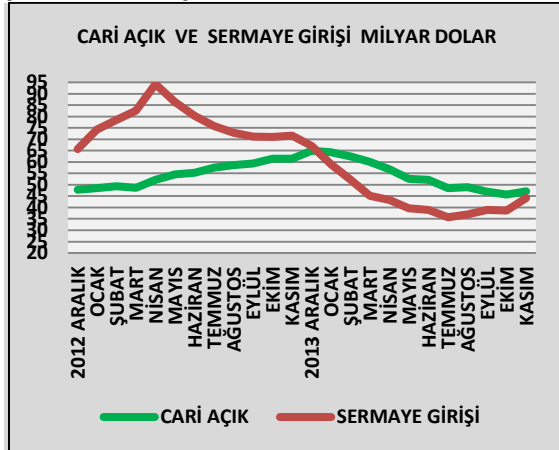
Türkiye Ekonomisi 2015 Yılına Petrol Fiyatlarındaki Düşüşün Pozitif Etkisi İle Başladı

Türkiye ekonomisi için 2015 yılında en önemli belirleyici petrol fiyatlarındaki düşüş olacaktır. Petrol fiyatlarında gerileme ekonomideki iki risk ve hedef olan enflasyon ve cari açığa önemli iyileşmeler sağlayacaktır. Büyümenin de kademeli olarak pozitif etkilenmesi olasıdır. Enflasyon ve özellikle cari açığı gerileme ile Türkiye 2015 yılında dışsal şoklara karşı daha dayanıklı olacaktır.

Yıllık Cari Açık 47,1 Milyar Dolar Seviyesinde

Yılın ilk on bir ayında cari açık geçen yılın aynı dönemine göre önemli ölçüde gerilemiş ve Ekim ayı sonunda yıllık 47,1 milyar dolara inmiştir. Cari açığı gerileme 2015 yılında sürecektir. Özellikle petrol fiyatlarındaki gerilemenin cari açık üzerindeki etkisi önümüzdeki aylarda daha çok görülecektir.

ŞEKİL.14 CARİ AÇIK

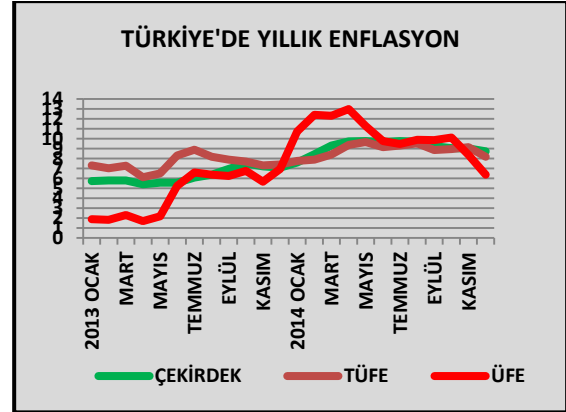

Kaynak: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası

Enflasyon Aralık Ayında Geriledi

2014 yılında enflasyonun katılığı ilk kez Aralık ayında kırılmış ve beklenen düşüş eğilimi başlamıştır. Tüketici fiyatları yıllık olarak yüzde 8,17, çekirdek enflasyon yıllık yüzde 8,73 ve üretici fiyatları ise yıllık yüzde 6,36 seviyesindedir. yeni yılın ilk aylarında enflasyonda önemli bir gerileme beklenmektedir.

ŞEKİL.15 ENFLASYON

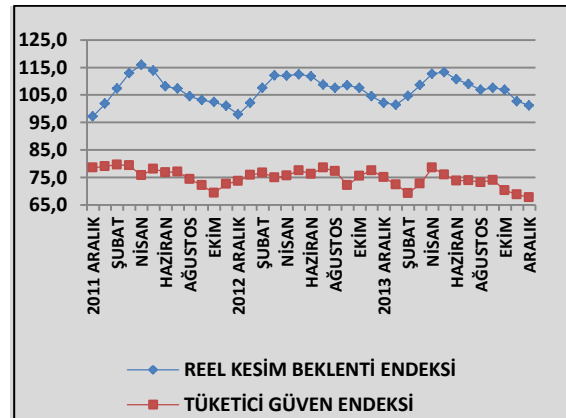

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

Reel Kesim Beklentileri İle Tüketici Güveni Yılı En Düşük Seviyede Kapatdı

Reel kesim beklentileri ile tüketici güven endeksleri Aralık ayında yılı en düşük seviyelerinden kapatmıştır

ŞEKİL.16 REEL KESİM BEKLENTİLERİ VE TÜKETİCİ GÜVEN ENDEKSİLERİ

Kaynak: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası

TÜRKİYE EKONOMİSİ

Merkez Bankası Faiz İndirimine Gitti, Faiz İndirimleri Sürecek Ancak Sıkı Para Politikası Sürecek

Merkez Bankası Ocak ayı toplantısında enflasyon beklentilerindeki düşüşe bağlı olarak politika faizini 0,50 puan indirerek yüzde 7,75'e düşürmüştür. Merkez Bankası'nın faiz indirimleri sürecektir, ancak kredi ve likidite genişlemesi sınırlı kalmaya devam edecektir.

Merkez Bankası'nın ekonomiye ve para politikasına ilişkin tespitleri şöyledir;

İç talep ılımlı, dış talep ise yavaş seyretmektedir. Yapısal reformlar uygulanırsa büyüme hızlanacaktır. Petrol fiyatlarındaki gerileme enflasyon ve cari açığa olumlu katkı sağlayacaktır.

Para politikası sıkı duruşu ve makro ihtiyari önlemler ile enerji ve gıda fiyatlarında düşüş enflasyonu düşürmektedir. Enflasyon 2015 ortasında hedefle uyumlu seviyelere gelecektir.

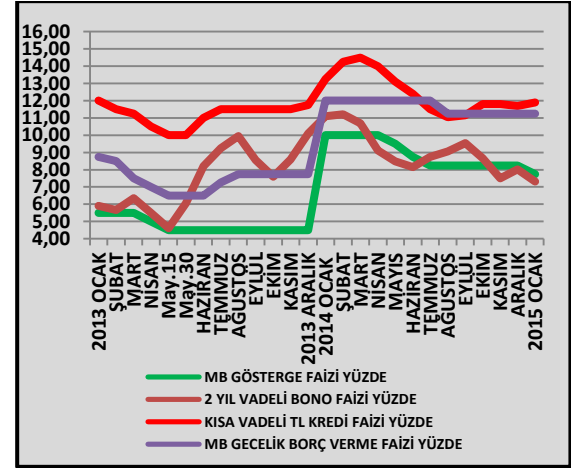
Politika faizi 0,50 puan indirilmiştir. Diğer faizlerde ise değişiklik yapılmamıştır. Diğer faiz oranlarında (faiz koridoru alt ve üst bantları) değişiklik yapılmaması döviz kurlarına ilişkin hassasiyetten (döviz kurlarındaki artış endişesi) kaynaklanmaktadır.

Sıkı para politikası duruşu enflasyon görünümünde iyileşme sağlanana kadar sürecektir; kredi büyümesi sınırlı kalacak (%15), piyasaya kontrollü likidite verilecektir.

Türk Lirası Faizlerde Gerileme Beklentisi

Merkez Bankası enflasyondaki gerilemeye bağlı olarak faiz oranlarını önümüzdeki aylarda indirmeye devam edecektir. Buna bağlı olarak bono, mevduat ve kredi faizlerinde de gerileme beklentisi bulunmaktadır.

ŞEKİL.17 TÜRK LİRASI FAİZLER

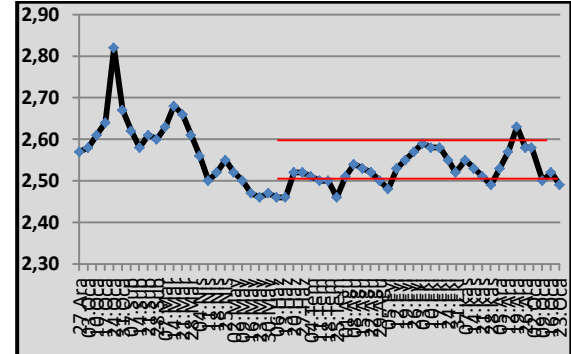

Kaynak: T.C Merkez Bankası

Türk Lirasında Sepet Kur 2,50-2,60 Arasında Dalgalanıyor

Türk Lirası sepet kur küresel para piyasalarında ve Euro-Dolar paritesinde yaşanan gelişmeler, pozitif ayrışmanın yarattığı iyimserlik ve Merkez Bankası'nın faiz indirimi etkileri altında yeni yılın ilk ayında da 2,50 ile 2,60 TL arasında dalgalanmıştır. Ancak parite etkisi ile TL Euro karşısında güçlenmektedir.

ŞEKİL.18 TÜRK LİRASI SEPET KUR

Kaynak: T.C Merkez Bankası

DÜNYA EKONOMİSİ

Küresel Ekonomik Büyüme Beklentileri Aşağı Yönlü Revize Edildi; 2015 Yılında Yüzde 3,0 Büyüme Beklentisi

IMF ve Dünya Bankası Ocak ayı içinde yeni yayınladıkları çalışmalar ile Dünya ekonomisinde büyüme beklentilerini aşağı yönlü revize etmişlerdir.

IMF yüzde 3,2 olan dünya ekonomisi büyüme hedefini yüzde 3,0'e indirmiştir. Gelişmiş ülkelerin büyüme hedefini yüzde 2,3'den yüzde 2,4'e çıkarmıştır. Gelişen ülkelerin büyüme hedefini yüzde 4,9'dan yüzde 4,3'e indirmiştir.

Önemli değişiklik gelişen ülkelerin büyüme oranındaki yavaşlamadır. Petrol ve emtia ihraç eden ülkelerde büyüme zayıflayacak. Çin'de büyüme 25 yıl sonra ilk kez yüzde 7'nin altına inerek yüzde 6,8 olacaktır. Rusya yüzde 3,0 küçülecektir.

TABLO.8 DÜNYA EKONOMİSİ BÜYÜME

ÜLKELER	2014 TAHMİN	2015 TAHMİN
DÜNYA	2,5	3,0
GELİŞMİŞ ÜLKELER	1,7	2,4
ABD	2,2	3,6
EURO BÖLGESİ	0,8	1,2
AB 28	1,4	1,7
JAPONYA	0,4	0,6
DİĞER ÜLKELER	2,9	3,0
GELİŞEN ÜLKELER	4,4	4,3
ORTA VE DOĞU AVRUPA	2,7	2,9
BDT	0,8	-1,4
RUSYA	0,5	-3,5
ASYA	6,5	6,4
ÇİN	7,3	6,8
ORTA DOĞU VE K.AFRİKA	2,7	3,3
SAHRA AFRİKASI	5,1	4,9
LATİN AMERİKA	1,3	1,3

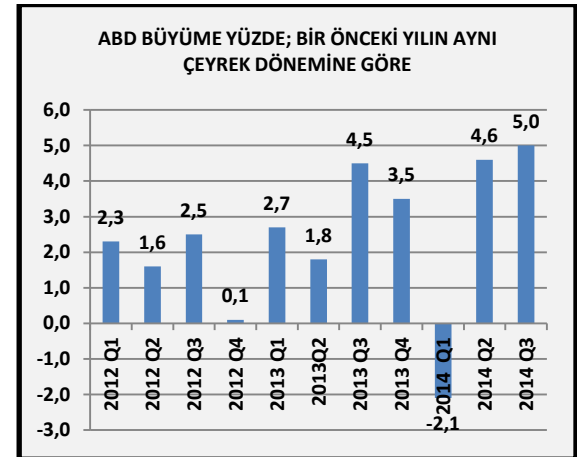
KAYNAK: IMF, WEO, OCAK 2015

Dünya Bankası da 2015 yılı dünya ekonomisi büyüme beklentisini yüzde 3,3'den yüzde 3,0'e indirmiştir.

ABD'de Büyüme Hızlanıyor

ABD ekonomisinde büyüme hızlanarak sürmektedir. Üçüncü çeyrekte büyüme yüzde 5,0 olmuştur. İstihdam piyasasındaki iyileşme de güçlenmektedir. Buna karşın enflasyon petrol fiyatlarındaki düşüş ile gerilemiştir. FED yeni yılda faiz artışına gidecektir ama faiz artışı için sabırlı olacağını açıklamıştır. Bu çerçevede Dolar güçlenmeye devam edecektir ve ABD ekonomi yönetimi güçlü dolardan endişe etmediğini açıklamıştır.

ŞEKİL.19 ABD EKONOMİSİ BÜYÜME

KAYNAK: US BUREAU OF CENSUS

Avrupa Merkez Bankası Yeni Parasal Genişleme Önlemleri Aldı

Avrupa Merkez Bankası yaşanan deflasyon (fiyat düşüşleri) riski nedeniyle Ocak ayında devlet tahvilleri alımını içeren yeni bir parasal genişleme paketi uygulamaya koymuştur. Bu paket ile birlikte Euro önemli ölçüde değer kaybetmiştir. Euro'nun değer kaybı beklentileri de aşmış ve öngörülebilirlik azalmıştır.

DÜNYA EKONOMİSİ

Avrupa Birliği'nde büyüme ılımlı şekilde sürmektedir, ancak aşağı yönler riskler daha fazladır. Deflasyon beklentisi ise artmaktadır ve yılın ilk yarısında enflasyon çok düşük veya negatif olacaktır. Düşen petrol, fiyatları daha da aşağı çekerken, tüketicilere yeni harcama olanağı sağlayacaktır. Avrupa Merkez Bankası'nın 2014 Haziran ve Eylül genişleme uygulamaları istenilen sonucu vermemiştir.

Tüm bunlara bağlı olarak Avrupa Merkez Bankası Ocak ayında yeni parasal genişleme önlemleri almıştır. Eylül 2016'ya kadar her ay 60 milyar Euro devlet tahvili alınacaktır. Böylece yaklaşık 1,2 trilyon tutarında ilave bir parasal genişleme olacaktır. Yeni önlemler ile enflasyonun yüzde 2,0'ye gelmesi ve büyümenin artması beklenmektedir.

Avrupa Merkez Bankası'nın yeni parasal genişleme önlemleri ile birlikte Euro zayıflamaktadır. Euro alanı dışındaki Avrupa ülkeleri de kendi para birimlerinin değer kazanmasını önlemek için faiz oranlarını indirmektedir.

Yunanistan'da siyasi krizin çözümü de beklenmekte olup, burada yaşanacak sıkıntı ile Euro daha da zayıflayabilecektir.

Euro-Dolar Paritesi Tarihi Düşük Seviyelerde

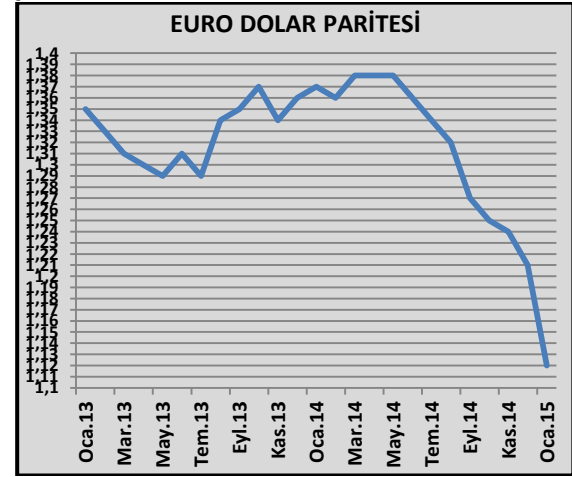
ABD'de Merkez Bankası'nın faiz artışı beklentisi ile Euro-Dolar paritesi 2014 yılını öngörüldüğü gibi gerileme ile kapatmıştır.

Ancak yeni yılın hemen Yunanistan'da yaşanan siyasi kriz ile Euro'nun geleceğine ilişkin endişeler artmış ve Euro'da değer kaybı hızlanmıştır.

Buna ilave olarak Euro bölgesinde enflasyonun negatife dönmesi ve deflasyon riskinin artması sonucu Avrupa Merkez Bankası'nın aldığı yeni parasal genişleme önlemleri ile Euro'da değer kaybı tahminlerin çok üzerine çıkmıştır.

Euro-Dolar paritesi 1,12 seviyesinin altına gerilemiştir. Euro-Dolar paritesinin 2015 yılı içinde öngörülebilirliği de azalmıştır.

ŞEKİL.20 EURO DOLAR PARİTESİ

Kaynak: Reuters Günlük Verileri

Petrol Fiyatlarında Beklenmedik Hızlı Gerileme

2015 yılının hemen başında bir başka beklenmedik gelişme petrol fiyatlarında yaşanan çok hızlı düşüş olmuştur. Doların güçlenmesi ile petrol fiyatlarında gerileme beklenmekle birlikte 50 dolarların altına incek bir fiyat seviyesini kimse öngörememiştir.

Yeni yılda petrol fiyatlarına ilişkin tahmin yapmak oldukça güçleşmiştir. Ancak petrol fiyatlarının daha da gerilemesi enerji ihraç eden ülkelerde durgunluk ve hatta krizlere yol açabilecektir; bu da küresel mali sisteme bu ülkelerin özel sektör borçları aracılığı ile sıçrayabilecektir.

DÜNYA İNŞAAT SEKTÖRÜ

ABD'de İnşaat Harcamaları Zirvede

ABD'de konut ve konut dışı inşaat harcamalarında büyüme sürmektedir. Yıllık inşaat harcamaları Kasım ayında 975,0 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.

TABLO.9 ABD İNŞAAT HARCAMALARI
YILLIK MİLYAR DOLAR

DÖNEM	KONUT İNŞAATI	KONUT DIŞI BİNA İNŞAATI	TOPLAM İNŞAAT
2012 Q2	277.7	478.6	756.3
2012 Q3	296.9	500.6	797.5
2012 Q4	303.3	532.3	835.6
2013 Q1	325,1	544.0	869.2
2013 Q2	341,1	556,0	897.1
2013 Q3	346,1	570,4	916,5
2013 Q4	363,8	582,9	946,7
2014 Q1	383,0	568,6	951.6
2014 Q2	355,9	601,2	957,1
2014 Q3	354,6	605,8	960,3
2014 EKİM	359,1	611,8	971,0
2014 KASIM	362,4	612,6	975,0

Kaynak: US Bureau Of Census

ABD'de Ev Satışları Kasım Ayında Soluklandı

ABD'de mevcut ve yeni ev satışları Ekim ayında son 6 yılın en yüksek seviyesine çıktıktan sonra Kasım ayında soluklanmıştır. Konut fiyatları da kademeli olarak yükselişini sürdürmektedir.

TABLO.10 ABD KONUT SEKTÖRÜ

DÖNEM	YENİ EV SATIŞLARI AYLIK BİN	MEVCUT EV SATIŞLARI YILLIK BİN	KONUT FİYAT ENDEKSİ CS 20
2012 Q4	396	4.900	146,0
2013 Q1	443	4.940	148,6
2013 Q2	455	5.060	159,5
2013 Q3	403	5.260	165,7
2013 Q4	441	4.870	165,6
2014 Q1	407	4.590	166,8
2014 Q2	409	5.030	172,3
2014 Q3	455	5.180	173,7
2014 EKİM	445	5.252	174,5
2014 KASIM	438	4.930	176,8

Kaynak: US National Association of Realtors, US Bureau of Census, S&P Case Shiller Index

Euro Alanında İnşaat Sektörü Kasım Ayında Yüzde 2,2 Büyüdü

Euro bölgesinde inşaat sektörü harcamaları uzun süre ardından ilk kez 2014 yılının ilk iki çeyreğinde büyümüş, üçüncü çeyrekte ise yüzde 0,3 küçülmüştü. Ekim ayından sonra Kasım ayında inşaat harcamaları yeniden artmış ve yüzde 2,2 büyümüştür.

TABLO.11 EURO ALANI İNŞAAT SEKTÖRÜ
BÜYÜME DEĞİŞİM YÜZDE

DÖNEM	TOPLAM İNŞAAT SEKTÖRÜ	KONUT İNŞAATI	KONUT DIŞI BİNA İNŞAATI
2012 Q4	-4.3	-4.1	-5.1
2013 Q1	-5,9	-5,5	-7,4
2013 Q2	-3,6	-3,6	-4,1
2013 Q3	-1,2	-1,1	-2,0
2013 Q4	-1,2	-1,1	-2,0
2014 Q1	6,7	7,2	5,1
2014 Q2	3,7	4,6	1,3
2014 Q3	-0,3	-0,1	-0,9
2014 EKİM	0,3	0,5	-0,3
2014 KASIM	2,2	2,7	-0,5

Kaynak: Eurostat

İnşaat Malzemesi Fiyatları Geriliyor

Aralık ayında inşaat demiri durağan kalırken, kereste fiyatları artmış, bakır fiyatları ise gerilemiştir.

TABLO.12 İNŞAAT MALZEMESİ FİYATLARI

DÖNEM	İNŞAAT DEMİRİ TON/DOLAR	BAKIR 100 LIBRE/DOLAR	DÜZ KERESTE 2,36 M3/DOLAR
2012 ARALIK	656	364,93	370
MART	630	336,83	423
HAZİRAN	623	325,53	340
EYLÜL	640	334,20	364
2013 ARALIK	643	331,40	379
MART	630	292,40	387
HAZİRAN	655	314,40	371
EYLÜL	645	303,50	394
2014 ARALIK	635	285,00	378
OCAK	625	2,4600	367

Kaynak: Platts-Mc Graw Hill Financial, National Association of Home Builders, COMEX,

ÖZEL BÖLÜM

İNŞAAT MALZEMESİ İHRACAT PAZARLARIMIZDA GELİŞMELER

Türkiye inşaat malzemeleri sektörü 22 milyar dolara yaklaşan ihracatı ile Türkiye'nin en yüksek ihracat yapan sektörü olmayı sürdürmektedir. İnşaat malzemeleri sanayinin ihracatı çok sayıda alt sektörden ve çok çeşitli ürünlerden oluşmaktadır. Bu nedenle ihracat pazarları da çok çeşitlilik göstermektedir.

İnşaat pazarlarındaki gelişmeler doğal olarak inşaat malzemesi ihracatında belirleyici olmaktadır. 2014 yılında birçok önemli ihracat pazarımızda yine önemli gelişmeler yaşanmaktadır ve bu gelişmeler ihracatımızı artış veya azalış yönünde etkilemektedir.

Irak tek başına yüzde 15 payı ile en büyük pazarı oluşturmaktadır. Irak'ta yaşanan gelişmeler nedeniyle inşaat işlerinde ve ihracatta kayıplar yaşanmaktadır. Ocak-Ekim döneminde ihracat yüzde 25,8 düşmüştür. Libya ve Cezayir ile olan siyasi ilişkilerdeki bozulma da ihracatı olumsuz etkilemektedir.

Rusya-Ukrayna gerginliği zaten zayıflamakta olan Rusya pazarına ihracatı sınırlamaktadır. Rusya'ya ihracat yüzde 12,9 gerilemiştir.

Birbirinden farklı coğrafyalarda yer alan Fransa, Azerbaycan ve S.Arabistan ise ihracatımızın gerilediği diğer üç pazardır.

Avrupa Birliği Türkiye inşaat malzemeleri sanayi için en önemli pazarlardan biridir. İngiltere ve Almanya büyük pazarlardır.

Her iki ülkede ekonomik büyümenin hızlanması ve inşaat sektörlerindeki yeniden büyüme ile bu iki ülkeye ihracatımız önemli ölçüde artmaktadır.

Uzak pazar ABD'ye de ihracatımız artmaktadır. ABD'de inşaat ve konut sektöründeki toparlanma ihracatımızı desteklemektedir.

Romanya, Bulgaristan ve Gürcistan sınır komşularımız olup ihracatımızı arttırdığımız ülkelerdir.

İran, İsrail ve Mısır gibi siyasi ilişkilerimizde dalgalanma yaşanan üç ülkeye de ihracatımız artmaktadır.

TABLO. 13 İNŞAAT MALZEMESİ İHRACATININ İLK 20 PAZARDA DEĞİŞİMİ

ÜLKELER	2013 /10 MİLYON DOLAR	2014 /10 MİLYON DOLAR	DEĞİŞİM %
LİBYA	656	470	-28,4
IRAK	2.726	2.024	-25,8
S.ARABİSTAN	564	431	-23,6
CEZAYİR	347	277	-20,2
AZERBAYCAN	721	622	-13,8
RUSYA	674	587	-12,9
FRANSA	383	363	-5,4
YEMEN	307	320	+4,2
B.A.E	722	784	+8,6
BULGARİSTAN	218	237	+8,7
İSRAİL	603	693	+15,0
ALMANYA	716	831	+15,9
GÜRCİSTAN	288	341	+18,4
TÜRKMENİSTAN	584	693	+18,7
ROMANYA	295	355	+20,3
İNGİLTERE	832	1.007	+210,0
ABD	809	1.012	+25,0
İRAN	372	550	+48,1
MISIR	215	429	+99,4

KAYNAK: EKONOMİ VE STRATEJİ DANIŞMANLIK HİZMETLERİ